

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לטובת נשמת

הרב ישכר (יששכר) שלמה טייכטל זצ"ל

הגה"ק רבי חיים ב"ר יצחק פפוס זצ"ל

הרה"ק רבי ז'וד יהודה לייב בהרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל טווערסקי זצ"ל

הרה"ק רבי יעקב יצחק בהרה"ק ר' יוסף יהושע ווארמאן זצ"ל

משנה א'

רבינו עובדיה מברטנא

בכל מערבין - עירובי תחומין. דאילו עירובי חצירות אין מערבין אלא בפת. והאי "בכל" דתנן במתניתין, לאו דוקא, כדאמרין בגמרא אין למדין מן הכללות, אפילו במקום שנאמר בהן "חוי", דהא הכא תנן "בכל מערבין חוץ מן המים ומן המלח", ואיכא נמי כמהין ופטירות דאין מערבין ולא משתתפים בהם, דלאו מזון נינהו, כמו מים ומלח.

ומשתתפים - שיתופי מבואות.

הכל נלקח בכסף מעשר - כדכתיב (דברים יד) "ונתת הכסף בכל אשר תאוו נפשך".

חוץ מן המים ומן המלח - דלאו פרי מפרי הוא.

הנודר מן המזון - לא דאמר "יאסר עלי מזון", דאין נקרא "מזון" אלא חמשת המינים דזייני וסעדי, אלא כגון דאמר "כל הזן עלי קונם", וכל מילי זייני ומשביעים לפי שעה, חוץ מן המים והמלח.

מערבין לנוזר בין - דאף על גב דלא חזי לדידיה, חזי לאחריו.

ולישאל בתרומה - דהא חזיא לכהנים.

סומכוס אומר בחולין - דמידי דחזי ליה בעינן. ובין לנוזר לא פליג סומכוס, מפני שאפשר שישאל הנוזר על נדרו, ויהיה היין מותר לו באותה שבת. אבל תרומה אי אפשר שתהיה ראויה לישראל, שאפילו ישאל המפריש התרומה עליה, והרי היא כאילו לא הורמה, הרי היא חוזרת לטבלה, ואסור לאכול ממנה עד שיחזור ויפריש תרומה אחרת. ואין מפרישין תרומה בשבת אפילו בין השמשות, הילכך לא חזיא ליה. ואין הלכה כסומכוס.

ולכהן בבית הפרס - סתמא היא, ולאו סומכוס קאמר לה. "בית הפרס" - שדה שנחרש בה קבר, מותר לכהן ליכנס שם כשהוא מנפח והולך, ורואה שאינו נוגע בעצם כשעורה. ומשום הכי מותר ליתן עירובו שם, שהרי יכול להכנס במקום שנתן שם עירובו, והוי הוא ועירובו במקום אחד.

בכל סוגי המזון מערבין עירובי תחומין, אבל עירובי חצרות ניתן לעשות רק על לחם ומשתתפים שיתופי מבואות (עיין פתיחה למסכת), חוץ מן המים ומן המלח לפי שאינם נחשבים מזון*. והכל נקח בכסף מעשר הפודה מעשר שני שלו ומעלה את כסף הפדיון לירושלים, רשאי לקנות שם בכסף זה כל מיני מאכלים ומשקאות, כמו שכתוב: "ונתת הכסף בכל אשר תאוו נפשך" (דברים יד, כו), חוץ מן המים ומן המלח שאותם לא ניתן לקנות בכסף הפדיון, שלמדים מן הכתוב שם 'בכלל ופרט וכללי', שאין נקנים בכסף מעשר שני אלא דברים שהם פרי מפרי והם גידולי קרקע. הנודר מן המזון בגמרא מבואר שאין המדובר כאן שאסר על עצמו מזון, שכן 'מזון' אינו כולל אלא את חמשת מיני דגן בלבד, אלא הכוונה היא שאסר על עצמו בנדר כל דבר המזון, מתר במים ובמלח לפי שאינם בגדר דברים המזינים. מערבין לנוזר בין אע"פ שהנוזר אסור בשתיית יין, מכל מקום מותר לערב בשבילו ביין, הואיל והאחרים יכולים לשתותו, ולישראל בתרומה, ולישראל (מי שאינו כהן או לוי) בתרומה, הואיל והיא ראויה לאכילה לכהנים, אע"פ שהיא אסורה לישראל. סומכוס אומר: בחולין אין מערבין לישראל אלא בחולין, שלדעת סומכוס אין מערבין לאדם אלא במזון שיכול הוא לאכול אותו**. ולכהן בבית הפרס שדה שנחרש בו קבר, מאה אמה מסביב לקבר נקרא 'בית הפרס', היינו שטח שיש בו ספק טומאת מת, ועפרו מטמא מדברי סופרים במגע ובמשא, שחוששים שמא גררה עמה המחרשה עצם כשעורה מעצמות המת, ובאה המשנה ללמד, שאע"פ שאסור לכהן להיכנס לשם מדברי סופרים, מכל מקום התירו חכמים להניח שם בשבילו עירוב תחומים, לפי שהוא יכול להיכנס לשם, למקום העירוב, כשהוא מנפח והולך, היינו כשהוא בודק את הדרך בשעת הילוכו, ורואה שאינו נוגע בעצם בשיעור שעורה. רבי יהודה אומר: אפילו בבית הקברות שטומאתו מן התורה, מותר להניח עירוב תחומים עבור כהן, והטעם הוא: מפני שיכול לילך לחוץ יש גורסים 'מפני שיכול לחוץ ולילך' כלומר לעשות מחיצה בינו ובין הקברים שלא ייטמא, כגון שייכנס לשם בשידה ומגדל (קרון סגור) ולאכול שם את עירובו, לפיכך קונה לו עירובו אף בבית הקברות. להלכה היות ובית הקברות אסור בהנאה, לפיכך אין להניח שם עירוב תחומים.

*בגמרא מבואר שמה שנאמר 'בכל' לאו דווקא הוא, ואין למדים מהכללות אפילו במקום שנאמר בו 'חוץ', שהרי גם כמהים ופטירות אינם נחשבים מזון, ואין מערבין ואין משתתפים בהם.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מו"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

**בגמרא מבואר שבעניין היין לנזיר אין סומכוס חולק, כיוון שהנזיר יכול להישאל על נדרו ויכול לשתות מהיין, מה שאין כן בתרומה, שהיא לא יכולה אף פעם להיות ראויה לאכילת ישראל, אלא רק לכהנים.

המשך רבינו עובדיה מברטנורא משנה א'

לחורץ – לעשות מחיצה בינו לקבר שלא יאהיל, כגון שיכנס שם בשידה תיבה ומגדל. אלמא חזי ליה. ופלוגתא דרבי יהודה ורבנן מוקמינן בגמרא, דאפילו בישראל פליגי רבנן עליה דרבי יהודה, ואמרי דאין מניחין עירובי תחומין בבית הקברות. ולא נקט "כהן", אלא להודיעך כוחו דרבי יהודה, דאפילו כהן שרי. ובהא קמיפלגי: דרבי יהודה סבר אע"ג דאסור ליהנות ולהשתמש בבית הקברות, מותר להניח שם עירוב, דאין מערבין עירובי תחומין אלא לדבר מצוה, ומצות לאו ליהנות נתנו. ואע"פ שמתמר שם העירוב אחר קנייתו, דהא בין השמשות קונה, וכבר נעשית המצוה והוא משתמר שם כל השבת – קסבר רבי יהודה אין אדם מקפיד על עירובו אם אבד או נגנב לאחר שקנה. ורבנן סברי, אדם מקפיד על עירובו לאחר שקנה, ורוצה שלא יגנב, הלכך כשהעירוב משתמר בבית הקברות כל השבת, לאחר שקנה בין השמשות ונגמרה מצותו, נמצא משתמש באסורי הנאה, שהקברות אסורים בהנאה. לפיכך לא יניח אדם עירוב בבית הקברות. והלכה כחכמים.

משנה ב'

רבינו עובדיה מברטנא

מערכין בדמאי - בכיכר שלקחה מעם הארץ, ולא הפריש ממנה תרומת מעשר של דמאי.

ובמעשר ראשון כו' אבל לא בטבל וכו' - כולן מפורשין במסכת שבת פרק מפנין.

השולח את עירו ביד חרש כו' - להוליכו לסוף אלפים אמה. ודוקא בעירו תחומין אינו עירוב אם שלחו ביד קטן, אבל בעירו תחומין קטן גובה את העירוב.

ביד מי שאינו מודה בעירוב - כגון כותי או צדוקי.

ואם אמר לאחר - כשר, לקבלו מן הפסול ויוליכנו הכשר לסוף אלפים אמה.

הרי זה עירוב - ובלבד שיהא הוא עומד ורואה בשעה שהפסול נותנו ליד הכשר, אע"פ שאינו רואה כשהכשר מוליכו, דחזקה שליח עושה שליחותו.

מְעַרְבִין עירובי תחומים ועירובי חצרות, וכן משתתפים בשיתופי מבואות **בְּדִמַּאי** בכיכר שנלקחה מעם הארץ החשוד על המעשרות, שאע"פ שאסור לאכלה עד שיעשרו אותה מספק, מכל מקום מותר לערב בה, לפי שהיא ראויה לאכילה לעניים, כמו שלמדנו במסכת דמאי (ג, א): "מאכילין את העניים דמאי", ואף הוא עצמו יכול לאכול ממנה, שכן יכול הוא להפקיר את נכסיו ולהיות עני, **וּבְמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שְׁנֵטְלָה תְרוּמָתוֹ** שהופרשה ממנו תרומת מעשר, אף אם לא הופרשה ממנו תרומה גדולה, כגון שהקדים הלוי ליטול את מעשרו בשיבולים, היינו לפני שהתחייבה התבואה בתרומה, שבכגון זה פטור הלוי מלהפריש ממנו תרומה גדולה, ולכן מותר לערב בו, **וּבְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְהַקֹּדֶשׁ שְׁנֵי נִפְדּוּ** ואפילו כשנפדו ע"י הבעלים ללא תוספת חומש, שכן הפודה מעשר שני שלו או הקדשו, צריך להוסיף חומש על דמי פדיונו, מכל מקום אין החומש מעכב, והרי הם פדויים וראויים לאכילה, ומותר לערב בהם, **וְהַפְּהֵנִים** יכולים לערב **בַּחֲלָה** שמפרישים מן העיסה וניתנת לכהנים, **וּבַתְרוּמָה** אע"פ שלמדנו לעיל (במשנה הקודמת) שאף לישראל ניתן לערב בתרומה, מכל מקום כותבת משנתנו 'והכהנים בחלה ובתרומה' מפני שהכהנים היו רגילים לערב בחלה ובתרומה, שהיו מצויות להם. **אָבֵל לֹא בְטָבֵל** אסור לערב בטבל, היינו במזון שלא הפרישו ממנו תרומה ומעשר, לפי שאסור הוא באכילה אף לכהן, ובגמרא מבואר: אפילו בטבל מדרבנן, כגון הזרוע בעציץ שאינו נקוב, **וְלֹא בְּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְלָה תְרוּמָתוֹ** אין צורך לומר במעשר ראשון שלא הופרשה ממנו תרומת מעשר, שהרי טבל גמור הוא, אלא כוונת המשנה היא, שלא ניטלה ממנו תרומה גדולה, וכגון שלאחר מירוח הכרי, היינו לאחר שהתחייבה התבואה בתרומה הקדים הלוי ונטל את מעשרו לפני שהפרישו ממנה תרומה גדולה, שבכגון זה חייב הלוי להפריש ממעשרו לא רק תרומת מעשר אלא גם תרומה גדולה, וכל זמן שלא הפריש ממנה תרומה גדולה, הרי הוא טבל ואסור לערב בו, **וְלֹא בְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ** ואפילו אם נפדו, אלא שלא נפדו כהלכה, כגון מעשר שני שפדאו על אסימון (מטבע שאין עליו צורה), והקדש שחיללו על קרקע, שבכגון זה אין פדיונם פדיון, לפיכך מעשר שני והקדש אלו אסורים באכילה, ואסור לערב בהם. **הַשּׁוֹלֵחַ עִירוֹ** השולח מזון להניחו בסוף אלפיים אמה בשביל עירוב תחומים שלו **בְּיַד חֵרֵשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן** שאינם בני דעת, **אוּ בְּיַד מִי שְׁאִינוּ מוֹדֵה בְּעִירוֹ** כגון כותי - **אֵינוּ עִירוֹ** לפי שחרש שוטה וקטן אינם בני שליחות, שהרי לא ידעו לומר 'שביתת פלוני במקום הזה'. ומי שאינו מאמין בעירוב, חשוד שלא ימלא שליחות זו, ואפילו אם ראה המשלח שהניח את העירוב במקום שאמר לו, עדיין אין זה עירוב, שכן שמא לא התכוון להקנות לו שביתה. **וְאִם אָמַר לְאַחַר** לאדם אחר **לְקַבְּלוֹ מִמֶּנּוּ** היינו לקבל את העירוב מחרש שוטה וקטן, או מאותו אדם שאינו מאמין בעירוב, והוא יניח את העירוב בשבילו - **הֲרִי זֶה עִירוֹ** בגמרא מבואר שמדובר כאן 'בעומד ורואהו', ומפרש רש"י 'שרואהו עד שמוליכו', כלומר שהמשלח רואה שהפסול מוליך את העירוב לאדם אחר, ואע"פ שלא ראה שהאחר קיבל מהם, דיו, שאנו אומרים: 'חזקה שהשליח עושה שליחותו'. והרב מברטנורא מפרש: שהמשלח רואה בשעה שהאדם האחר מקבל את העירוב מיד אותם הפסולים, ואע"פ שאינו רואה שהאחר מוליכו למקום העירוב, מכל מקום סומך על עירוב זה, שחזקה שליח עושה שליחותו.

[להצטרפות לקבוצת 2 משניות ליום לחץ](#)

[אתר ללימוד משניות ואמירת תהילים לפי שם הנפטר/ת \(קריאה/שמיעה\)](#)